

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Højbo Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 301008	Skolens navn: Højbo Friskole
----------------------	---------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Simon Møller Petersen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
05-10-2023	6	Matematik	Naturfag	Simon Møller Petersen
05-10-2023	4	Geografi	Naturfag	Simon Møller Petersen
18-01-2024	7-9	Naturfag	Naturfag	Simon Møller Petersen
18-01-2024	9	Dansk	Humanistiske fag	Simon Møller Petersen
15-04-2024	3	Matematik	Naturfag	Simon Møller Petersen
15-04-2024	3	Engelsk	Humanistiske fag	Simon Møller Petersen
15-04-2024	2	Engelsk	Humanistiske fag	Simon Møller Petersen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

05-10. Gruppetimer i 4.kl. Geografi. Dagens emne er "fra klimabælter til æblegrød".

1.lektion starter umiddelbart efter skolens fælles morgensang i salen, og eleverne er livlige da lektionen starter.

Læreren skaber ro og fortæller om dagens emne – dispositionen for lektionerne står på tavlen. I de 2 første lektioner skal der arbejdes med geografi og klimabælter – og i de 2 næste lektioner skal klassen i skolekøkkenet og lave æblegrød.

Efter lærerens præsentation af dagens program kommer første opgave:

2 og 2 skal eleverne tale om hvad der "popper" op når de ser ordet "æble" – herefter skal de med kridt skrive det på tavlen (alle udstyres med kridt). Meget hurtigt er alle elever oppe ved tavlen og skriver, og da læreren kalder til orden, er hele tavlen fyldt med æbleassociationer: Æblemand, æbletræ, æblejuice, sure æbler, grise elsker æbler m.v.

Læreren fortæller, at de vil bruge elevernes ord som indgange til undervisningen, og inddrager dermed eleverne direkte i planlægningen af undervisningen.

Anden opgave:

I plenum forklarer læreren om klimabælter og hvorfor æbletræer kan vokse i nogle klimaer og ikke i andre. Hun benytter det store verdenskort og PP i præsentationen. Eleverne bidrager med spørgsmål og med fortællinger fra egne ferier i varme lande. Indimellem er der nogle meget friske kommentarer fra eleverne, men læreren formår at bevare overblikket, og skaber ro uden at hæve stemmen.

Tredje opgave;

Eleverne får hver deres kopierede verdenskort hvor de skal farve klimabælterne ind. Nogle bliver hurtigt færdige og får derfor en ekstraopgave med at skrive verdenshave og store byer ind på deres kort.

Selvom eleverne tydeligvis er lidt urolige den her morgen, forløber lektionerne med en god stemning, og dagens program nås i ro og mag af alle.

Lektionen veksler imellem lærerstyrede oplæg med inddragelse af eleverne og opgaver hvor eleverne arbejder selvstændigt.

Da anden lektion slutter, spørger læreren hvilke lege der skal leges i frikvarteret. Eleverne fortæller og spørger om hvem der vil være med til de forskellige lege – sådan at alle har nogen at lege med.

Lokalet er lyst og imødekommende. Bordene er opstillet så de fleste elever har ansigtet imod væggen. Det er gjort for at skabe arbejdsro og fordybelse, og de elever jeg taler med, er glade for opstillingen.

Eleverne er nysgerrige og imødekommende, og vil meget gerne snakke med mig.

05-10. Matematik i 6.kl.

Dagens emne er areal.

Lektion 3:

Da læreren og jeg kommer op i klassen sidder eleverne allerede klar ved deres pladser. Det er en lille klasse i år, idet de pt. kun er 12 i klassen.

Læreren fortæller kort, at de skal arbejde videre med arealer – i dag med særligt fokus på trekanter.

Fra starten af lektionen er der ikke skrevet en disposition på tavlen.

Læreren går "lige på" en repetition af hvordan man beregner arealet af en trekant. Det foregår fra tavlen ved at

spørge og inddrage eleverne. De fleste virker til at have helt styr på formlen, og alle er optagede af det.

Herefter følger en kort gennemgang af de opgaver eleverne lavede i matematik i går – som også omhandlede arealet af trekanter.

Eleverne præsenteres nu for hvad de skal lave i resten af lektionen og opgaverne forklares.

Der er 3 forskellige opgaver som eleverne "kan vælge" at lave. Eleverne vælger altså selv hvilken opgave de vil gå i gang med – og i praksis når de stort set alle sammen alle 3 opgaver. Eleverne bliver på den måde inddraget i undervisningens tilrettelæggelse.

Opgaverne stammer fra bogsystemet "Multi" og består af 1 opgave i arbejdshæftet og 2 opgaver fra grundbogen. Alt sammen handler om arealer og forskellige polygoner – med udgangspunkt i den viden eleverne nu har om trekanter. En af opgaverne er en makkeopgave og de to andre laves alene.

Et par elever har lidt svært ved opgaverne, og læreren differentierer ved at bruge opgaver fra computerprogrammet "Matematikfessor" tilpasset de to elevers niveau. Opgaverne handler selvfølgelig også om arealer.

Lektion 3 afsluttes med en "luffer" i 5 minutter.

Lektion 4:

Handler om triangulering.

Først forklarer læreren begrebet og hvad det kan bruges til, og eleverne stiller spørgsmål.

Herefter arbejder eleverne med triangulering i programmet "Geogebra Classic" på deres computere.

Der arbejdes i makkerpar.

Læreren instruerer bevidst ikke i hvordan opgaverne skal løses, så eleverne er overladt til selv at eksperimentere og prøve sig frem. Det er en større udfordring for nogle end for andre, men alle grupper finder frem til systemer og løsninger som fungerer og giver de rigtige resultater.

Undervejs i opgaveløsningen er der lidt arbejdsstøj, og når jeg lytter efter i gruppernes samtaler, er "støjen" et udtryk for en masse relevant og god interne matematiksnak blandt eleverne.

Der er et stort engagement og eleverne er meget optagede af opgaven.

Også eleverne i 6.kl. er meget imødekommende og nysgerrige, og jeg har flere fine snakke om alt fra klassens størrelse til hvor man kommer fra, og hvad man interesserer sig for.

Der er hele vejen igennem en tydelig og rolig klasserumsledelse, og eleverne er tydeligt meget trygge ved deres lærer, hinanden og arbejdsformen.

Lokalet er lyst og indrettet med en lille hesteko i midten. Der er plads til gruppearbejde ved de ledige borde i siden af klasserummet.

Der er stor faglig spredning i klassen, og jeg taler med læreren om årsagerne og om hvordan hun griber det an.

Hun har en godt kendskab til eleverne og masser af viden om differentiering, som hun bringer i spil.

18-01. 7.kl. til 9.kl. Fællesfaglig naturfagsdag

Jeg startede som altid med at være med til morgensang – som der er hver morgen.

Alle skolens elever er samlet i salen til en fælles start på dagen. En af klasserne er ansvarlige for at vælge sange (i dag var det 8.kl.), og det er en elev fra den klasse, som præsenterer sangene.

Eleverne sidder tæt imellem hinanden og synger. De som ikke synger med, forstyrrer ikke.

I dag var der to elever som havde fødselsdag, og de fik sunget fødselsdagssang.

Der gives fælles beskeder og morgensangen slutter med et "godmorgen" fra den elev der er tovholder.

En virkelig rar og fællesskabsskabende aktivitet – for elever og styret af elever.

Overordnet er naturfagsundervisningen i OB organiseret med 4 fælles tværfaglige lektioner om ugen og en række fagtimer i hvert af de naturfaglige områder.

I de fælles tværfaglige timer er der fokus på alle tre naturfaglige områder "Biologi", Fysik/kemi" og "Geografi", og på sammenhængen imellem fagområderne.

Hen over et skoleår kommer eleverne igennem 4-5 tværfaglige overemner, som i dette skoleår indtil nu har budt på "Stråling" og "Den enkelte og samfundets udledning af stoffer". Lige nu er eleverne i gang med forberedelserne til den naturfaglige projektopgave, som finder sted i uge 5 og 6.

Ud over de tværfaglige timer har 7.kl. 2 fagtimer i biologi/geografi, 8. kl har 3 fagtimer – en i hvert fagområde og 9.kl har 4 fagtimer -to i fysik og en i hvert af de to andre områder.

Jeg kommer på besøg på den ugentlige fælles tværfaglige naturfagsformiddag, hvor eleverne er i gang med forberedelserne til den naturfaglige projektopgave.

Det er anden gang af forberedelsesforløbet. Sidste gang så eleverne en introduktionsfilm til overemnet som er "Den menneskelige tidsalder" og gik i gang med at danne grupper.

Grupperne blev dannet af eleverne selv med lærerne som vejledere. Det er tilsyneladende gået godt, for alle elever er i grupper og ser glade ud.

Dagen starter med et fælles opstartsmøde for alle tre klasser, hvor dagens program gennemgås.

I dag skal grupperne definere deres selvvalgte delemner og komme med bud på en problemstilling samt på hvilke forsøg og undersøgelser, som vil kunne bruges til at belyse problemstillingerne.

Ved hjælp af projektor, viser lærerne at eleverne skal gå ind via Elevintra og finde naturfagsmappen.

Herunder ligger der nogle vigtige dokumenter, som de skal bruge i dag og i den kommende tid.

I dag handler det om at udfylde "Projektdokumentet", hvor de overordnede tanker omkring delemne,

problemstilling, forsøg/undersøgelser skal udfyldes af grupperne og uploade det via Intra.

Som hjælp til at finde relevante forsøg, har lærerne også uploadet et dokument med "100 eksempler på forsøg" (stammer fra Gyldendal), som eleverne kan lade sig inspirere af.

Formiddagens tidsramme bliver ridset op: Frem til kl.11 arbejder grupperne selvstændigt, og herefter er der fælles fremvisning af den sidste del af introduktionsfilmen fra sidste gang.

Eleverne bliver spurgt om de har spørgsmål – det har de ikke – og herefter får de lov til at gå i gang. Lærerne slutter det fælles oplæg med at sikre sig, at alle elever er i grupper – det er de.

På egen hånd finder grupperne de steder de har lyst til at sidde, og herefter går de selvstændigt i gang med dagens opgave.

Det er tydeligt at de er fortrolige med organiseringen i grupper og med formen med selvstændig bearbejdelse af et "Projektdokument", og når jeg bevæger mig rundt, er alle grupper (uden undtagelse) i gang.

Lærerne bevæger sig rundt imellem grupper og fungerer som vejledere. Det er især begrænsningen af vinkler i problemstillingerne samt valg af forsøg, som eleverne har brug for hjælp til.

Igenem hele formiddagen oplever jeg en god arbejdskultur og en fin stemning blandt eleverne. Der arbejdes ikke 100% koncentreret alle steder hele tiden, og der er også plads til lidt uformel snak. I nogle grupper er det ikke alle som bidrager lige meget, men generelt bruger alle grupper tiden rimeligt fornuftigt.

Inden formiddagen er forbi, er der kommet mange relevante delemner på banen. Eksempelvis "Nedbrydning af koralrev og konsekvenserne for økosystemet", "Plastic i havene", "Krybskytteri", "Fældning af skove og de klimamæssige konsekvenser af det", "El biler – grønne eller ej?".

I næste uge går planlægningsarbejde videre: Problemstillingerne skal "skæres til" og forsøgene skal på plads.

I den næste fase har lærerne udarbejdet et nyt arbejdsark til eleverne hvor de samler op på det indledende projektdokument, og tager et spadestik dybere i form af videns- og dataspørgsmål, forklarings-og forståelsesspørgsmål samt handlingsspørgsmål.

Det særlige ved det nye arbejdsark er, at der skal findes spørgsmål indenfor alle tre naturfaglige områder.

Eleverne skal derfor forholde sig bevidst til hvornår de bruger hhv. biologi, geografi g fysik/kemi til at belyse deres problemstilling.

Det er en meget fin måde at skabe fagligt overblik og forankring i grundfagene i den tværfaglige projektopgave.

Eleverne er som altid åbne, imødekommende og snakkende (og høflige) når jeg bevæger mig rundt blandt dem med alle mine spørgsmål. De har en fin forhåndsviden om naturfagene når man "borer" lidt efter det, og de deler glade og gerne deres tanker med mig.

Der var generelt en rigtig god stemning.

Der er bare 10 elever i klassen. En håndfuld elever er hjemme med influenza m.v og en anden håndfuld er gået hjem i løbet af skoledagen af forskellige årsager.

Timen starter med at læreren fører protokol, hvorefter der er en kort opfølgende samtale omkring fravær og vigtigheden af, at man passer sin skole. Mange er væk i dag, og ind imellem opleves det, at flere går i løbet af dagen.

Efter fraværssamtalen fortæller læreren, at timen handler om fagbegreber relateret til eksamen i skriftlig fremstilling. Eleverne skal snart til terminsprøve hvorfor det er særligt relevant nu.

Begreberne er fx "Forklar", "Beskriv", "Diskuter" og dagens begreb er "Argumenter".

Læreren tager først en runde hvor hver elev skal komme med en påstand – fx "fodbold er bedre med linjevogter".

Herefter beder han dem om at følge deres påstand op med et argument.

Begrebet "argument" forklares som at have belæg for det man siger (påstand – belæg).

Læreren bruger projektor til gennemgangen af begreberne, og via intra får eleverne nu tilsendt en øveopgave: De skal analysere en kort sætning ved at opdele den i "påstand", "argument" og "hjemmel" (defineret som "det almenGYldige"). Herefter følges der op i plenum.

Eleverne er fortrolige med at hente deres opgaver via intra og kommer hurtigt i gang og får løst opgaven.

Herefter får eleverne endnu en opgave: Skriv et brev til skolelederen på minimum 400 ord. Brevet skal handle om at skoledagen bør starte kl.09.00 og eleverne skal bruge deres viden om "påstand", "argumentation" og "hjemmel" i deres brev.,

Brevet skal "de facto" sendes til skolelederen på mandag hvilket medfører en snak om det måske helt virkeligt bliver taget alvorligt.

De fleste elever når at komme så småt i gang med opgaven inden timen slutter, men flere bruger i stedet for tiden i en diskussion om hvad de rent faktisk mener om at møde senere.

Lokalet er pænt, ryddeligt og rart at være i. Det er indrettet med reoler med fagbøger og fagplancher samt elevprojekter ophængt på væggene.

15-04. 3.kl. Matematik

Der er 18 elever i klassen i dag. De ankommer i fin form fra skolens fælles morgensang og finder deres pladser. Klasselokalet er lyst og elevpladserne er indrette i en hesteskoopstilling.

Programmet for de to matematiklektioner står på tavlen og læreren får ro via en klapperytme hvorefter hun gennemgår programmet. Programmet består af "Godmorgenprik", "Dagens tal" og "Ugeskema".

"Godmorgenprik": Læreren fører protokol og eleverne svarer med at sige godmorgen samt sige en ord som starter med "A".

"Dagens tal": Eleverne skal spille "naturkort" hvor der er en liste af matematiske værdier (vægt, størrelse, antal

æg/unger mv.). Højeste værdi vinder runden. Eleverne spiller sammen 2 og 2 og læreren vælger makker. Eleverne går fint i gang med spillet og læreren går rundt og hjælper samt supplerer med kort efterhånden som der er behov for det. Aktiviteten kører i omkring 10 minutter hvorefter koncentrationen falder lidt og læreren stopper aktiviteten. Aktiviteten stoppes vha. endnu en klapperytme.

"Ugeskema": Læreren beder eleverne om at gå i gang med "ugeskemaet" – en aktivitet som er kendt af klassen, og som derfor ikke kræver den store introduktion. "Ugeskemaet" består af en række matematiske værkstedsaktiviteter, som eleverne skal nå hen over et antal uger (fx "øve tabeller", "matematikspil", "arbejde i grundbog" m.v.). Alle aktiviteter har en tidsangivning for hvor længe der skal arbejdes med aktiviteten. Hver gang eleverne har færdiggjort en aktivitet, sætter de et kryds ud for den, og de skal have krydser i alle felter når ugerne slutter. Eleverne beslutter selv hvilken aktivitet de vil i gang med den givne dag.

Eleverne må organisere sig som de vil og må ligge, sidde eller andet hvis de har lyst. Nogle elever arbejder også i det tilstødende grupperum eller i sofaarrangementet foran klassen.

De fleste elever går hurtigt og selvstændigt i gang, og nogle få er lang tid om det, og skal derfor have hjælp fra læreren. Koncentrationen starter fint de fleste steder, men flere "zoner" ud undervejs.

Der er lidt uro, men generelt en fin arbejdsdisciplin og læreren holder en rolig og anerkendende tone i sin kommunikation med eleverne. Efter 30 minutter gives eleverne 5 minutters pause, og nogle elever kommer ind af sig selv efter de 5 minutter. Det er lidt svært for klassen at finde tilbage til koncentrationen efter pausen den her dag, men nogle lykkes med det.

De sidste 5 minutter af dobbeltlektionen samles eleverne til en fælles opsamling og afrunding i klassen.

Undervisningsformen og organiseringen der er valgt, lægger op til stor selvforvaltning og medbestemmelse for eleverne. Det er helt naturligt noget man skal øve sig på når man går i 3.kl. og det er mandag morgen.

Det er lettere for nogle elever end for andre, men alle elever får lavet matematik og der er generelt en god stemning igennem lektionerne.

15.04. 3.kl. engelsk

Lektionen foregår udendørs ved skolens flotte overdækkede scene og på græsplænen foran. Eleverne hentes i klassen og da alle er fremme, skaber læreren ro via en klapperytme. I denne lektion er der 2 voksne med.

Lektionen starter med en fælles instruktion hvor eleverne sidder stille på trappen og lytter opmærksomt.

Der skal leges med engelske ord, og første disciplin er "Ståtrold". Man bliver befriet med at en kammerat stiller sig foran en hvorefter man siger et tal imellem 1 og 100 på engelsk. Hvis kammeraten kan oversætte det til dansk, giver man "highfive" og er befriet.

Herefter skal klassen lege "Duck, Duck, Goose" (på dansk "BankeBanke bøf"). Læreren samler eleverne i en rundkreds med sig selv i midten og giver instruktioner til legen. Herefter går legen i gang uden yderligere forberedelse.

Til sidst skal der leges "Ordjagt". Eleverne udstyres med et opgaveark som handler om forår. Der er 10 sætninger

på engelsk på arket, men der mangler et ord i hver sætning, som eleverne skal finde og sætte ind.

Ordene er placeret på små pinde, som læreren på forhånd har sat ud på området foran scenen. Eleverne skal læse et ord ad gangen, huske hvordan det staves og løbe tilbage til opgavearket som ligger på scenen og udfylde det korrekt. Eleverne er organiseret i grupper som læreren på forhånd har lavet.

Læreren har lavet grupperne ud fra sit kendskab til hvem eleverne fungerer godt sammen med. Overvejelsen går på, at det i forvejen er lidt svært at fastholde koncentrationen udendørs, og at det derfor går det lettere at komme i gang med det faglige og legene, hvis eleverne ikke skal bruge energi på grupperne.

Læreren giver instruktioner på en blanding af engelsk og dansk. Der prioriteres helt klart engelsk, men klassen har brug for at få oversat kendeord undervejs så de forstår instruktionen. Det er læreren meget bevidst om.

Der er rigtig god indlevelse og høj aktivitet igennem hele lektionen. Klassen trives helt tydeligt med den anderledes organisering af undervisningen og med den fysiske aktivitet som er indtænkt.

15.04. 2.kl. Engelsk

Det er samme lærer som lige har haft 3.kl. i engelsk, og indholdet samt organiseringen af lektionen svarer fuldstændig til den beskrevne lektion i 3.kl.

Læreren har dog tilpasset kommunikationen, organiseringen og instruktionerne til en elevgruppe som er et år yngre – og lidt mere urolige.

”Ståtrold” er tilpasset så det kun er tal fra 1-20 som bruges.

Eleverne afbryder meget under instruktionerne, og læreren bruger en del pædagogiske greb for at skabe ro og ikke blive afbrudt (klapperytme, rykke gruppen tættere sammen, flytte rundt på elevernes placering m.v). Der skal mange gentagelser til før aktiviteterne kan komme i gang, og det kræver tålmodighed og tydelighed fra læreren – som hun heldigvis har.

Da aktiviteterne først kommer i gang, er der godt arbejde og fint engagement fra elever.

Også 2.kl. trives tydeligt med den anderledes organisering af undervisningen, selvom det er lidt sværere for dem at finde roen til at modtage den fælles instruktion.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Min vurdering er, at undervisningen klart lever op til hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det bekræftes både observationerne på mine tilsynsbesøg, mine samtaler med lærerne omkring undervisningens tilrettelæggelse, mål og materialer, mine samtaler med ledelsen samt mine indblik i skolens årsplaner, at undervisningen finder sted på et godt fagligt og pædagogisk niveau.

Der er et opmærksomhedspunkt omkring karaktererne i dansk, matematik og engelsk, som har ligget konstant på et godt niveau igennem mange år, men som faldt markant til eksamen sidste år. Skolen er opmærksom på det, og tilskriver det i første omgang en elevsammensætning og en klassekultur i afgangsklassen sidste år, som havde fokus på meget andet end det faglige.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Undervisningen i det naturfaglige område står i meget høj grad mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Under mine tilsynsbesøg har jeg oplevet højt fagligt niveau uanset klassetrin, samt en rigtig spændende organisering af naturfagsundervisningen i de tre ældste klasser.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Undervisningen i det praktisk-musiske fagområde står i meget høj grad mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen - selvfølgelig fristes man til at sige.

Prioriteringen af de praktisk-musiske fag er tydelig på skolen. Det gælder både i antallet af lektioner i fagene, i særlige forløb og uger hen over året og i organiseringen af den øvrige undervisning, hvor det praktisk-musiske ofte tænkes sammen med det klassisk boglige, og skaber en spændende og varieret skoledag for eleverne.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Der er et fald i karaktererne i dansk fra sidste år. Adspurgte vurderer skolens ledelse, at det hænger sammen med en årgang elever, som var lang tid om at samle sig om de tekniske discipliner. Ledelsen har igangsat et arbejde med lærerne i forhold til om der kan være nogle generelle strukturelle og didaktiske tendenser som der skal handles på. I de foregående år har karaktergennemsnittet ligget ret stabilt, så meget tyder på, at det er "en enlig svale".

Trods det ovenstående er vurderingen fortsat, at elevernes standpunkt rigeligt står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette understøttes af oplevelserne fra mine tilsynsbesøg samt af karaktergennemsnittet for dansk, som ligger på niveau med gennemsnittet for skoler i Kalundborg Kommune.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Der er et fald i karaktererne i matematik fra sidste år. Adspurgte anlægger skolens ledelse samme vurdering og fremgangsmåde som under Dansk.

Jeg vurderer dog fortsat, at elevernes standpunkt står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette

understøttes af oplevelserne fra mine tilsynsbesøg samt af karaktergennemsnittet for matematik, som trods det interne fald, fortsat ligger let over niveauet for gennemsnittet for skoler i Kalundborg Kommune.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Der er et fald i karaktererne i engelsk fra sidste år til et niveau som ligger under gennemsnittet for Kalundborg Kommune. Adspurgte anlægger skolens ledelse samme vurdering og fremgangsmåde som under Dansk. På baggrund af oplevelserne fra mine tilsynsbesøg samt ledelsens og lærernes overvejelser omkring engelskundervisningen, vurderer jeg fortsat, at elevernes standpunkt står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Dette på trods af, at karaktergennemsnittet for engelsk ligger under niveau for gennemsnittet for skoler i Kalundborg Kommune.

Skolen har blot en årgang ad gangen, og karaktergennemsnittet er derfor ekstra sårbart når der ind imellem kommer en klasse, som er udfordret på forskellig vis. Skolens ledelse er, især i engelsk opmærksomme på, at de svingende resultater ikke sætter sig som en tendens.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Undervisningen på skolen er ud fra en helhedsvurdering gennemtænkt, veludført og godt organiseret.

Det faglige niveau godt i de fag og klasser jeg har besøgt i år og dermed er det min vurdering, at undervisningstilbudet klart lever op til hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Min vurdering bygger på observationerne ved mine tilsynsbesøg, mine samtaler med lærerne omkring undervisningens tilrettelæggelse, mål og materialer, mine samtaler med eleverne, mine samtaler med ledelsen samt mine indblik i skolens årsplaner.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Jeg oplever i høj grad, at skolens kultur og aktiviteter medvirker til at fremme et liv med frihed og folkestyre, demokratisk dannelse og med respekt for friheds- og menneskerettigheder.

Samværsformerne imellem eleverne samt imellem børn og voksne bærer præg af en respektfuld tone, inddragelse og plads til forskellighed.

Der kan godt være spredning i elevernes modenhed samt faglige og sociale kompetencer indenfor samme klasse, men alle elever er inddraget i fællesskabet. Jeg oplever at der i planlægningen og udførelsen af undervisningen tages hensyn til elevernes forskellighed, og ved dannelsen af arbejdsgrupper blandes eleverne på kryds og tværs. De er tydeligvis vant til at arbejde sammen med forskellige klassekammerater, hvilket fremmer evnen til at rumme og respektere andres meninger og personligheder. Der er selvfølgelig hele tiden grupper som skal have hjælp til arbejdsprocesserne, men jeg oplever at lærerne generelt er opmærksomme på at give hjælpen - og samtidig insistere på at finde niveauet imellem elevernes selvforvaltning og en ydre lærerstyring.

Tonen imellem elever og lærere er god og jeg oplever yderst sjældent et løftet stemmeleje. Adspurgt fortæller flere lærere om deres bevidste valg af "low arousal" og af tydelig rammesætning uden skæld ud - en svær øvelse som ikke lykkes hver gang, men som er kendetegnende for den hverdag jeg oplever på skolen. Det fremmes af stærke relationer og gensidig tillid, som eleverne tydeligt har med mange af lærerne uanset klassetrin.

Der er morgensang - styret af eleverne - på skolen hver morgen, der er et aktivt elevråd med selvstændige ansvars- og kompetenceområder, og eleverne har ofte indflydelse på undervisningens indhold. Dette oplever jeg især i aktiviteterne blandt de ældste elever - i år blandt andet via deres selvstændige valg af fordybelsesområder i forbindelse med den fællesfaglige projektopgave i naturfag.

Hen over året er der desuden aktiviteter som har fokus på samvær og fællesskab ud over egen klasse. Det gælder fx. for morgensang og for elevrådsdagene (hele dage for hele skolen planlagt af elevrådene), og det gælder også i faste faglige forløb som de fællesfaglige naturfagsdage for 7.kl. til 9.kl. og for gruppedagene i 0.kl.-3.kl.

Ovenstående oplevelse rammes fint ind af følgende uddrag fra hjemmesidens opslag "Trivsel - for at minimere mobning":

"Sociale relationer i skolens hverdag er præget af en god tone, gensidig respekt og tolerance, samt accept og anerkendelse af menneskers forskelligheder".

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se under "Frihed og folkestyre".

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Se under "Frihed og folkestyre".

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Efter flere år med to elevråd - et for de yngste og et for de ældste - arbejder skolen i indeværende skoleår med et stort fælles elevråd for alle elever. Elevrådet har selvstændig beslutningskompetence, budget og tydelige ansvarsområder.

Elevrådet drøfter indretning og trivsel og sætter initiativer i værk. Det gælder blandt andet for legeaktiviteter i frikvartererne og for fællesdage for hele skolen planlagt af elevrådene.

Der er i øvrigt en elevrådsrepræsentant med til skolens møder i bestyrelsen.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolen har ikke nedskrevne procedurer, men ledelsen er meget opmærksomme på at drøfte det med personalet i situationer hvor det er aktuelt.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Ledelsen taler løbende med personalet omkring den enkelte medarbejders personlige skærpede underretningspligt.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Ja

21.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner
Kalundborg Kommunenk	Holbækvej 141B, 4400 Kalundborg	30000,00
Nordea Fondennk	Ovengaden neden Vandet 11, 1414 København K	50000,00

21.2 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusive moms.

80000,00 kr.

22. Tilsynets sammenfatning

Min opgave som ekstern tilsynsførende er at foretage:

1. Vurdering af elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk. Hvis skolen ikke fører til prøve i historie, skal elevernes standpunkt i historie også vurderes.
2. Vurdering af om skolens samlede undervisning ud fra et en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
3. Vurdering af om skolen overholder kravet om at forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.
4. Vurdering af om undervisningssproget er dansk, medmindre der er givet dispensation.
5. Donationer til skolen. Om skolen i det foregående regnskabsår har modtaget en eller flere donationer fra samme donator, der tilsammen overstiger 20.000 kr. ekskl. moms.

Punkt 1

Jeg har set undervisning på næsten alle klassetrin indenfor det humanistiske og det naturfaglige område. Jeg har oplevet aktiviteter med tydelig inspiration fra det praktisk-musiske område.

Jeg har set undervisningsmaterialer og undervisningsplaner for tilsynsfagene, og jeg har spurgt lærerne om deres syn på det faglige niveau i de forskellige klasser, jeg har talt med ledelsen, og med eleverne og oplevet undervisningen i klasserne på egen krop.

Altsammen bekræfter det min oplevelse af et godt fagligt niveau og en veltilrettelagt undervisning, som både formår undervisningen i de specifikke fag og i de tværfaglige aktiviteter som gennemføres.

Punkt 2.

Det samlede undervisningstilbud er efter min vurdering solidt og står til fulde mål med hvad der kræves i folkeskolen.

.....og mere til, da skolen samtidig formår at være tro imod - og udleve - værdierne fra hjemmesiden fx.:

"Grundlæggende tror vi på, at børn ønsker at udvikle sig, dvs. at lære noget og blive dygtigere på mange planer, og

at de i det hele taget ønsker at gro som mennesker. Vi tror også på, at børn ønsker at samarbejde med de mennesker, der er omkring dem – altså både deres forældre, kammerater og lærere".

(fra "Værdigrundlag og vision" på www.hoejbo-friskole.dk)

Punkt 3.

Jeg oplever i høj grad, at skolens kultur og aktiviteter medvirker til at fremme et liv med frihed og folkestyre, demokratisk dannelse og med respekt for friheds- og menneskerettigheder.

Samværsformerne imellem eleverne samt imellem børn og voksne bærer præg af en respektfuld tone, inddragelse og plads til forskellighed.

Der kan godt være spredning i elevernes modenhed samt faglige og sociale kompetencer indenfor samme klasse, men alle elever er inddraget i fællesskabet. Jeg oplever at der i planlægningen og udførelsen af undervisningen tages hensyn til elevernes forskellighed, og ved dannelsen af arbejdsgrupper blandes eleverne på kryds og tværs. De er vant til at arbejde sammen med forskellige klassekammerater, hvilket fremmer evnen til at rumme og respektere andres meninger og personligheder. Der er ind imellem elever som skal have hjælp til arbejdsprocesserne, men jeg oplever at lærerne generelt er opmærksomme på at give hjælpen - og samtidig insistere på at finde niveauet imellem elevernes selvforvaltning og den ydre lærerstyring.

Tonen imellem elever og lærere er god og jeg oplever yderst sjældent et løftet stemmeleje. Adspurgte fortæller flere lærere om deres bevidste valg af "low arousal" og af tydelig rammesætning uden skæld ud - en svær øvelse som er kendetegnende for den hverdag jeg oplever på skolen. Det fremmes af stærke relationer og gensidig tillid, som eleverne tydeligt har med mange af lærerne uanset klassetrin.

Der er morgensang på skolen hver morgen som er styret af eleverne, der er et aktivt elevråd med selvstændige ansvars- og kompetenceområder, og eleverne har ofte indflydelse på undervisningens indhold.

Hen over året er der også aktiviteter som har fokus på samvær og fællesskab ud over egen klasse. Det gælder fx. for morgensang og for elevrådsdagene (hele dage for hele skolen planlagt af elevrådene), og det gælder også i faste faglige forløb som de fællesfaglige naturfagsdage for 7.kl. til 9.kl. og for gruppedagene i 0.kl.-3.kl.

At skolen prioriterer en demokratisk og rummelig hverdag understreges af følgende uddrag fra hjemmesiden:

"Sociale relationer i skolens hverdag er præget af en god tone, gensidig respekt og tolerance, samt accept og anerkendelse af menneskers forskelligheder".

(fra "Trivsel - for at minimere mobning" på www.hoejbo-friskole.dk)

Punkt 4.

Skolens undervisningssprog er dansk.

Punkt 5.

Skolen har modtaget donationer for i alt 80.000 kr (50.000 kr fra Nordea Fonden og 30.000 kr fra Kalundborg Kommune). Donationerne er målrettet nye shelters i tilknytning til skolen.

Afslutning:

Det har endnu engang været en fornøjelse at føre tilsyn med Højbo Friskole i det forløbne skoleår, og jeg glæder mig altid til mine besøg.

Dialogen og kommunikationen med både ledelse og medarbejdere foregår i en åben og tillidsfuld tone, og man er ikke i tvivl om det ægte ønske som alle udstråler om, at skabe den bedste skolehverdag for eleverne.

Men de allerbedste ambassadører for skolen er nu eleverne:

På mine besøg mødes jeg hver gang af nysgerrige, spørgelystne og snakkesaglige børn, som synes det er meget spændende at få besøg. De er imødekommende og vil rigtig gerne fortælle om hvad de laver i undervisningen, om det sociale liv i klassen og om deres liv i øvrigt.

De er for det meste optagede af, og deltagende i, undervisningen og vil gerne lære. Men de er også helt almindelige børn og unge, for hvem der ofte er mere på spil end fotosyntesen eller de tyske verber deres lærere præsenterer dem for. Derfor er der en skøn og tryk vekselvirkning imellem dyb faglig koncentration, faglig "uro" og gruppearbejde - og hyggesnak som handler om alt muligt andet.

Af mangel på en bedre vending, vil jeg sige, at jeg oplever børn som "rigtig gerne vil".

Om det er undervisningen, lærerne eller hinanden, så vil de rigtig gerne.

Det skaber et godt undervisningsmiljø med inkluderende fællesskaber og et godt socialt liv- og det er efter min vurdering - et af de bedste tegn på, at Højbo Friskole er en virkelig velfungerende skole.